

Motion till riksdagen

1988/89: So274

av Isa Halvarsson m. fl. (fp, c)

Snabbvinsatser

Sedan drygt tio år finns snabbvinsatser att tillgå i den allmänna handeln. Exponeringen av snabbvinsatser och tillbehör görs ibland utmanande och i de flesta fall mycket tydligt i såväl specialaffärer som varuhus. Försäljningen av snabbvinsatser ligger utanför den registrerade handeln med alkoholhaltiga drycker. Inte heller på annat sätt räknas konsumtionen av färdiga snabbviner in i den registrerade totalkonsumtionen. Mörkertalet kan förväntas vara stort.

Försäljningen av snabbvinsatser strider mot grundprinciperna i den svenska alkohollagstiftningen. Försäljningen motverkar syftet med portalidén i 1977 års alkoholpolitiska beslut av riksdagen, nämligen att minska totalkonsumtionen av alkohol.

Sambandet mellan totalkonsumtion och skador är fastslaget och har sedermera lett till WHO:s rekommendation som bl. a. Sverige ställt sig bakom, om att minska totalkonsumtionen med minst 25 procent från år 1984 till år 2000. För att kunna minska totalkonsumtionen erfordras en lång rad åtgärder som också statsmakterna tar ansvar för. Ännu har inte tillräckligt kraftfulla beslut fattats, och någon minskning av totalkonsumtionen under senare år har inte heller kunnat skönjas. Möjligheten att nå det uppsatta målet inom stipulerad tidsgräns utan utomordentligt kraftfulla åtgärder minskar kontinuerligt. Ett inslag för att minska den faktiska totalkonsumtionen är att vidta åtgärder i fråga om snabbvinsatserna.

Genom försäljning i nuvarande former av snabbvinsatserna åsidosätts principen om att ungdomsåren skall vara alkoholfria. Tillgängligheten i vanliga butiker leder till att många ungdomar kan välja att skaffa sig en lätt överkomlig billig alkoholdryck genom egen produktion. Därmed har också åldersgränsen för inköp av alkoholdrycker indirekt men fullt uppenbart kunnat åsidosättas. Den normala beskattningen på alkoholdrycker berör inte snabbviner. Därigenom bortfaller statsinkomster men viktigast är att prisinstrumentet som styrmedel för att nedbringa alkoholkonsumtion över huvud taget inte tillämpas.

Försiktiga beräkningar tyder på att den årliga produktionen av snabbviner kan uppgå till ca tio miljoner liter. Den mängden är inte betydelselös när det gäller den faktiska totalkonsumtionen.

Förslag i fråga om snabbvinsatser har tidigare flera gånger hänvisats till statens AN-råd. Då detta råd inte kan ta egna initiativ har frågan inte vidare behandlats.

Vi anser att en tänkbar lösning kan vara att systembutikerna blir ensamma om försäljningen av snabbvinsatser. Därmed undviker man ett direkt förbud. Beskattning kan då också ske på ett enhetligt sätt, och åldersgräns kan upprätthållas.

Mot. 1988/89

So274

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen om sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att snabbvinsatser endast skall få tillhandahållas i systembolagets butiker och med beskattning och övriga regler som gäller för alkoholhaltiga drycker eller motsvarande.

Stockholm den 25 januari 1989

Isa Halvarsson (fp)

Hans Lindblad (fp)

Gunhild Bolander (c)

Stina Eliasson (c)